MALTA

TRIBUNAL GHAL TALBIET ZGHAR

GUDIKATUR DR.
KATJA PSAILA SAVONA

Seduta tas-27 ta' Ottubru, 2011

Talba Numru. 250/2008

Jason Bonavia (ID 266272M)

vs

Pat’s Classic Limited

It-Tribunal;

Ra l-Avviz tat-talba fl-ismijiet premessi pprezentat fit-18 ta’ Marzu, 2008 li permezz tieghu l-attur talab sabiex is-socjeta konvenuta thallas lura s-somma ta’ elfejn u tmien mija, tlieta u hamsin Euro (€2,853.00) rapprezentanti merkanzija mixtrija minghand l-esponent li ma kienitx tal-kwalita pattwita u kwindi qed jitlob rifuzjoni tal-prezz. Bl-ispejjes kontra s-socjeta’ konvenuta.

Ra r-risposta tas-socjeta’ konvenuta li eccepiet illi t-talbiet huma nfondati fil-fatt u fid-dritt stante illi l-merkanzija giet ikkonsenjata tajba u skond il-ftehim pattwit. Illi di piu u

minghajr pregudizju jekk kien hemm xi hsarat liema hsarat l-esponent jichad bil-qawwa kollha huwa lest li jsewwi.

Illi l-konvenut flimkien mar-risposta pprezenta kontro-talba fejn talab li t-Tribunal jikkundanna lill-attur ihallas lis-socjeta' konvenuta l-ammont ta' tmien mija u hmistax il-ewro (€815) rapprezentanti bejgh ta' merkanzija kkonsenjata lill-attur.

Ra r-risposta tal-attur ghall-kontro talba illi permezz taghha eccepixxa illi l-kontro-talba hija nfondata fil-fatt u fid-dritt u dan stante illi x-xoghol mertu tal-kaz kien difettuz kif ser jkun ippruvat waqt it-trattazzjoni tal-kawza u kwindi ma hu dovut l-ebda ammont. Bl-ispejjes.

Sema' x-xhieda ta' Jason Bonavia.

Ra d-digriet tat-Tribunal diversament ippresjedut tas-seduta ta' nhar it-8 ta' Ottubru, 2008 li bih gie nominat espert tekniku - Victor Scerri u d-digriet l-iehor tat-22 ta' Mejju, 2009 fejn l-istess Tribunal innomina lil Vincent Ciliberti in sostituzzjoni ta' Victor Scerri.

Ra d-dokumenti kollha li gew esebiti inkluza r-relazzjoni tal-Perit Tekiniku prezentata fit-22 ta' April, 2010 (fol 37 et seq) u mahlufa fil-mori tad-differiment.

Ra l-atti kollha tal-kawza.

Ra l-verbal tas-seduta ta' nhar it-30 ta' Mejju 2011 bih il-kawza thalliet illum ghas-sentenza.

Ikkunsidra.

Il-kawza in kwistjoni hija dwar talba ghar-rifuzjoni ta' prezz ta' merkanzija akkwistata mill-attur liema merkanzija allegatament ma kienitx tal-kwalita pattwita.

Illi min-naha taghha s-socjeta' konvenuta ghamlet kontro-talba ghall-hlas tal-bilanc tal-ammont tal-merkanzija li kien ghadu dovut.

Illi min-naha tieghu l-attur xehed in sostenn tat-talba tieghu. Mix-xhieda tieghu rrizultaw is-segwenti fatti:

Illi l-attur ordna minghand is-socjeta konvenuta ghamara ghall-hanut gdid tieghu u dan biex isservi bhala *display" (Dok JB 1 a fol 17)*. Mill-ewwel gurnata li giet ikkonsenjata lilu, l-attur innota illi l-ghamara li giet mill-Egittu kienet difettuza. L-attur informa lis-socjeta' konvenuta mill-ewwel li l-ghamara ma kienitx sodisfacjenti pero' zamm l-ghamara biex jkun jista' jahdem biha ghaliex kellu il-*launch* tal-hanut. Rapprezentanta tas-socjeta' konvenuta kienet qaltlu biex jahdem bl-ghamara imbaghad kienu ser jibdluhielu. Is-socjeta' konvenuta baghtet mastrudaxxa li kien iddikjara illi ma setghax isewwi d-difetti ghaliex l-ghamara ma kienitx tajba biex tissewwa u li kellha tinhadem mill-gdid. Meta tkellem ma' raprezentanti tas-socjeta' konvenuta dawn qabduh ma' kollega Egizzjan li kien infurma lill-attur illi ma seta' jaghmel xejn.

Fil-kontro-ezami l-attur ikkonferma illi l-ghamara ghadha fil-hanut tieghu. Kienu saru xi xogholijiet tat-tiswija fuq *counter* pero l-injam kien reggha xpakka. L-attur iddikjara li l-injam tal-ghamara ma kienx dak pattwit u cioe tal-ahmar u ddikjara illi l-ghamara kienet kollha diffettuza hlief zewg inkwadri u pultruna.

It-Tribunal ra r-relazzjoni tal-Perit Tekniku Vincent Ciliberti li fiha semma li l-esponent kien zamm zewg accessi fuq il-post tal-attur u li kien ezamina l-ghamara konsenjata lill-attur mis-socjeta' konvenuta.

It-Tribunal osserva illi minn naha taghha s-socjeta' konvenuta ma pproduciet l-ebda xhieda jew provi ohra u lanqas ma gie eskuss il-Perit Tekniku.

Qabel jigi kkonsiderat il-mertu tajjeb li jsir ezami ta' liema konsiderazzjonijiet legali jaffettaw il-materja in kwistjoni u dan ukoll minhabba kif inhi formulata t-talba mill-attur. Fil-kaz prezenti l-attur qieghed jitlob ir-radd lura ossija rifuzjoni tal-prezz tal-merkanzija minnu mhallas fuq il-premessa illi l-ghamara mibjugha u konsenjata lilu ma kienitx tal-kwalita' pattwita.

Fl-ewwel lok, il-kliem tat-talba kif promossa jindikaw illi dan kien kuntratt ta' bejgh u fil-fatt fil-fehma tat-Tribunal mill-provi jirrizulta illi n-negozju mertu tal-kawza kien bejgh ghaliex kien jikkoncerna x-xiri ta' ghamara impurtata lesta minn Egittu. Fit-tieni lok, wiehed ghandu jara liema huma r-rimedji ghax-xerrej f'azzjoni quddiem il-Qrati Maltin. Ir-rimedji kontemplati fil-ligi johorgu mill-artikolu 1427 u l-artikolu 1390 tal-Kodici Civili (Kap 16, tal-Ligijiet ta' Malta).

Dawn ir-rimedji huma l-azzjoni redhibitorja u aestimatoria f'kaz ta vizzji okkulti u f'kazijiet ta' nuqqas ta' kwalità pattwita dawk ir-rimedji li jaqaw taht l-artikolu 1390. F'dan il-kaz l-attur mhuwiex qieghed jezercita l-azzjoni aestimatorja ghaliex it-talba odjerna hija ghar-rifuzjoni tal-prezz. Huwa importanti li jinghad illi kawza ghar-rifuzjoni ta' prezz f'bejgh, u cioe l-azzjoni redhibitorja, skond l-artikolu 1427, hija msejsa fuq bazi ghal kollox differenti minn kawza mnissla minn bejgh t'oggetti li mhumiex tal-kwalita mifthema u wkoll it-tnejn ghandhom rimedji differenti u perjodi preskrittivi differenti.

Huwa principju accettat illi r-rimedji ghax-xerrej huma **biss u esklussivament** dawk imsemmija u cioe l-azzjoni redhibitoria u aestimatoria f'kaz ta' vizzji okkulti u l-azzjoni a bazi tal-artikolu 1390 f'kaz ta' bejgh ta' oggett li ma jkunx tal-kwalità pattwita. Fil-kawza **Norman Spiteri bhala direttur ghan-nom u in rapprezentanza ta' Boxit Ltd vs L-Avukat Dottor Pierre Lofaro noe** gew affermati s-segwenti principji fir-rigward ta dawn l-azzjonijiet li jistghu jintuzaw minn xerrej :

"(a) tali azzjonijiet fuq deskritti huma l-unici permissibbli lix-xerrej;

(b) it-talbiet tax-xerrej huma limitati ghal dak li jipprovdu d-disposizzjonijiet ta' l-istess artikoli, b'dan ghalhekk li f'kawza tan-natura ta' dik kontenuta fil-kontro-talba (f'dan il-kaz citazzjoni) odjerna u abbazi ta' l-artikolu 1390 u/jew l-artikolu 1427 tal-Kap 16 kellha tintalab 'sine qua non li:

i) l-oggett mhux tal-kwalita` pattwita jew dikjarazzjoni ta' difett latenti;

ii) talba ghall-iffissar tal-prezz inqas u konsegwenti rifuzjoni ta' parti mill-prezz li tirrizulta li hija in eccess ta'

dak stabbilit mill-Qorti jew li tinghata l-haga lura u jintradd il-prezz, jew abbazi ta' l-artikolu 1390 jew li jirrifjuta l-haga u jitlob id-danni jew jircievi l-haga bi prezz inqas fuq stima ta' periti."

Illi din il-kawza ma tikkoncernax diffetti latenti u cioe vizji okkulti u dan johrog kemm mit-talba tal-attur kif ukoll mix-xhieda stess tal-attur fejn hu jiddikjara illi mal-ewwel mal-konsenja lilu hu induna bid-difetti u nforma lis-socejta konvenuta illi ma kienx kuntent bil-ghamara.

Ghalhekk huwa l-artikolu 1390 li ghandu applikazzjoni fil-kawza odjerna. Dan l-artikolu jaghti lix-xerrej zewg opzjonijiet meta jiskopri li l-ghamara mibjugha lilu mhiex tal-kwalita` pattwita u dawn huma:
a) ir-rifjut tal-ghamara u talba ghad-danni; jew
b) iz-zamma tal-ghamara u diminuzzjoni fil-prezz minhabba n-nuqqasijiet.

Il-problema hija li f'din il-kawza ix-xerrej zamm l-ghamara u ma talabx ghal diminuzzjoni fil-prezz imma rifuzjoni.

L-attur stess iddikjara illi zamm l-ghamara ghaliex kellu il-*launch* tal-hanut. F'certi kazijiet eccezzjonali r-ritorn tal-haga konsenjata lix-xerrej huwa fisikament impossibili u ghalhekk l-azzjoni ghandha tigi accettata minghajr din il-kundizzjoni. Ara s-sentenza tal-Qorti tal-Appell **Joseph Debono u martu Rita v Uskin Limited** li jirrigwarda bieb ta' garaxx . Pero dan ma jistax jinghad ghal kawza odjerna. It-Tribunal ihoss illi dan kien kaz fejn l-attur setgha jirritorna l-ghamara lura jew jiddepositaw l-ghamara f'idejn ir-Registratur tal-Qorti almenu xi zmien wara li sar il-*launch.* L-attur ma ghamilx hekk u fil-fatt mill-provi jirizulta illi l-ghamara ghadha fil-pusses tieghu.

Fil-kawza **John Mary Dalli v Grezzju Pattinot** (19 ta mejju 2000) il-Qorti tal-Appell Civili Superjuri ddikjara *"Mill-banda l-ohra jekk il-kompratur jaghzel li jzomm l-oggett lilu konsenjat u bl-ebda mod ma jireagixxi kif trid il-ligi ghal fatt li dak l-oggett ma jkunx skond il-kampjun jew tal-kwalita pattwita il-kompratur ikun qiehed jippregudika irremdjabilment il-possizijoni tieghu"*

Ghaldaqstant it-Tribunal jikkunsidera illi skond l-artikolu 1390 ir-radd lura mix-xerrej tal-oggett huwa rekwizit krucjali ghas-sucess tal-kawza attrici. Sfortunatament f'dan il-kaz dan ma sarx. Ghalhekk l-azzjoni attrici hija mankanti fir-rigward tal-kriterji essenzjali tal-azzjoni promossa u ma tistax tintlaqa'.

It-Tribunal jirrileva ulterjorment illi anke kieku ghal grazzja ta' l-argument kellu jinghad illi t-talba attrici ghalkemm ibbazata fuq allegazzjoni li l-oggetti mibjugha ma kienux tal-kwalità pattwita, fil-verità kellha titqies bħala azzjoni redhibitorja ossija talba ghat-thassir tal-bejgh u rifuzjoni tal-prezz, tali talba xorta wahda ma tistax tintlaqa' għas-semplici raguni illi tali talba timporta r-rexxissjoni ta' kuntratt ta' bejgh liema rexxissjoni certament ma taqax fil-kompetenza ta' dan it-Tribunal. Dan gja gie ritenut f'kawzi simili fosthom **Fenech v. Lagana** (deciza 24 ta' Gunju, 2003) u **Cioffi v. Spiteri** (deciza 14 ta' Lulju, 2010).

Rigward il-kontro-talba ppreżentata mis-socjeta' konvenuta, it-Tribunal jinnota illi din ma giet sostnuta b'ebda prova stante illi s-socjeta' konvenuta naqset ghal kollox milli tressaq provi fir-rigward u ghalhekk ma tistax tintlaqa'.

Għal dawn ir-raġunijiet it-Tribunal jaqta' il-kawża u jiddisponi kemm mit-talbiet ta' l-attur u kif ukoll mill-kontro-talba' tas-socjeta' konvenuta billi jichad kemm it-talbiet attrici kif ukoll it-talbiet tas-socjeta' konvenuta.

Bl-ispejjeż tal-kawża jigu ssopportati mill-attur u dawk tal-kontro-talba mis-socjeta' konvenuta .

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------